

Lectio Divina segédanyag

C év – Lk 9,28b-36

A Szentmise evangéliumi szakaszához

Szerkesztési munka végrehajtói:

Biblikus nézőpont:

Asztalos Gábor Tamás, Geiszelhardt Sára, Nyúl Viktor,

Liturgikus nézőpont

Mohay Réka

Patrisztikus nézőpont

Asztalos Lívía

Pedagógiai nézőpont:

Csonka Laura, Roszkopf Rita

Szemlélődési nézőpont

Mohay Réka

Szerkesztő

Asztalos Lívía

Tanítóhivatali nézőpont

Révai László,

Szabóné Nagy Katalin

Lektori szolgálatot teljesítettetek:

Nyúl Viktor –teljes tartalom áttekintése

+ EVANGÉLIUM Szent Lukács könyvéből

Míg Jézus imádkozott, arca teljesen megváltozott.

Abban az időben Jézus kiválasztotta Pétert, Jánost és Jakabot, és fölment velük a hegyre imádkozni. Míg imádkozott, arca teljesen átváltozott, ruhája pedig hófehéren ragyogott. S íme, két férfi beszélgetett vele: Mózes és Illés. Megdicsőülten jelentek meg, és haláláról beszélgettek, amelyet Jeruzsálemben kell majd elszenvednie. Pétert és társait elnyomta az álom. Amikor fölébredtek, látták dicsőségét és a mellette álló két férfit. Azok már épp menni készültek. Péter akkor így szólt Jézushoz: „Mester, jó nekünk itt lennünk! Hadd csináljunk három sátrat: neked egyet, Mózesnek egyet és Illésnek egyet.” Nem tudta ugyanis, hogy mit mondjon. Közben felhő támadt és beborította őket. A felhőben félelem szállta meg őket. A felhőből szózat hallatszott: „Ez az én választott Fiam, őt hallgassátok.” Miközben a szózat hangzott, Jézus ismét egyedül volt. Ők pedig hallgattak, és senkinek sem árultak el semmit abból, amit láttak.

Ezek az evangélium igéi.

1. Lectio – olvasás

1.1. Biblikus vonal

1.1.1. Görög szöveg szó szerinti fordítása

28. Ἐγένετο δὲ μετὰ τοὺς λόγους τούτους ὥσει ἡμέραι ὀκτὼ καὶ παραλαβὼν Πέτρον καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι.

De történt e szavak után mintegy nyolc nappal, és maga mellé véve Pétert és Jánost és Jakabot, felment a hegyre imádkozni.

29. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ προσεύχεσθαι αὐτὸν τὸ εἶδος τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἕτερον καὶ ὁ ἱματισμὸς αὐτοῦ λευκὸς **ἐξαστράπτων**.

És történt, miközben imádkozott, hogy az ő arcának külső megjelenése más (lett), és az ő ruházata fehérén, **villámszerűen felragyogott**.

30. καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο συνελάλουν αὐτῷ οἵτινες ἦσαν Μωϋσῆς καὶ Ἥλιος,

És íme, két férfi beszélgetett vele, akik Mózes és Illés voltak,

31. οἱ ὀφθέντες ἐν δόξῃ ἔλεγον τὴν **ἔξοδον** αὐτοῦ ἣν ἤμελλον πληροῦν ἐν Ἱερουσαλήμ.

A dicsőségben megjelenők az ő **kivonulásáról** beszélgettek, ami Jeruzsálemben kellett, hogy beteljesüljön.

32. ὁ δὲ Πέτρος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἦσαν βεβαρημένοι ὕπνω· διαγρηγορήσαντες δὲ εἶδον τὴν δόξαν αὐτοῦ καὶ τοὺς δύο ἄνδρας τοὺς συνεστῶτας αὐτῷ.

De Péter és a vele lévőek el voltak nyomva álmotól, de felébredve meglátták az ő dicsőségét, és a két vele lévő férfit.

33. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ διαχωρίζεσθαι αὐτοὺς ἀπ' αὐτοῦ εἶπεν ὁ Πέτρος πρὸς τὸν Ἰησοῦν· ἐπιστάτά καλὸν ἐστὶν ἡμᾶς ὧδε εἶναι καὶ ποιήσωμεν σκηνὰς τρεῖς μίαν σοὶ καὶ μίαν Μωϋσεῖ καὶ μίαν Ἥλιᾳ μὴ εἰδῶς ὃ λέγει.

És történt, amikor ők eltávolodtak tőle, Péter mondta Jézusnak: „Mester, szép itt nekünk lenni, és csináljunk három sátrat, egyet neked, és egyet Mózesnek, és egyet Illésnek!“. Nem tudva, amit mond.

34. ταῦτα δὲ αὐτοῦ λέγοντος ἐγένετο νεφέλη καὶ ἐπεσκίαζεν αὐτούς· ἐφοβήθησαν δὲ ἐν τῷ εἰσελθεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν νεφέλην.

De miközben ezeket mondta, történt, hogy egy felhő is beárnyékolta őket: de megijedtek, amikor beléptek a felhőbe.

35. καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῆς νεφέλης λέγουσα· οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἐκλελεγμένος, αὐτοῦ ἀκούετε.

És történt, hogy egy hang a felhőből mondta: „Ez az én kiválasztott fiam, őt hallgassátok!”

36. καὶ ἐν τῷ γενέσθαι τὴν φωνὴν εὐρέθη Ἰησοῦς μόνος. καὶ αὐτοὶ ἐσίγησαν καὶ οὐδενὶ ἀπήγγειλαν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις οὐδὲν ὧν ἑώρακαν.

És amikor a hang megvolt (befejeződött), Jézus egyedül találtatott. És ők hallgattak, és senkinek nem beszéltek azokban a napokban semmiről, amit láttak.

1.1.2. Legfontosabb magyar fordítások

Nova Vulgata

Szent István Társulati Biblia

Jeromos fordítás

Békés-Dalos Újszövetségi Szentírás

Károli Gáspár revideált fordítása

Simon Tamás László O.S.B. Újszövetség-fordítása

^{28b}et assumpsit Petrum et Ioannem et Iacobum et ascendit in montem, ut oraret.

^{28b}kiválasztotta Pétert, Jánost és Jakabot, és fölment velük a hegyre imádkozni.

^{28b}maga mellé vette Pétert, Jakabot és Jánost, és felment a hegyre imádkozni.

^{28b}kiválasztotta Pétert, Jánost és Jakabot és fölment velük a hegyre imádkozni.

^{28b}maga mellé vevé Pétert, Jánost és Jakabot, és felméne a hegyre imádkozni.

^{28b}maga mellé vette Pétert, Jakabot és Jánost, s felment a hegyre imádkozni.

²⁹Et facta est, dum oraret, species vultus eius altera, et vestitus eius albus, refulgens.

²⁹Míg imádkozott, külseje teljesen átváltozott, ruhája fehér lett és ragyogó.

²⁹Miközben imádkozott, arcának színe elváltozott, a ruházata fehér lett és fényben sugárzó.

²⁹Imádság közben arcának színe elváltozott, ruhája pedig fehéren ragyogott.

²⁹És imádkozása közben az ő orcájának ábrázata elváltozék, és az ő ruhája fehér és fénylő lón.

²⁹Miközben imádkozott, arcszíne megváltozott, ruhája pedig vakítóan fehér lett.

³⁰Et ecce duo viri loquebantur cum illo, et erant Moyses et Elias,

³⁰És íme, két férfi beszélgetett vele: Mózes és Illés.

³⁰És íme, két férfi beszélgetett vele, Mózes és Illés,

³⁰Egyszerre csak két férfi beszélgetett vele: Mózes és Illés.

³⁰És ímé két férfiú beszél vala ő vele, kik valának Mózes és Illés;

³⁰És íme, két férfi beszélgetett vele, Mózes és Illés,

³¹qui visi in gloria dicebant exodum eius, quam completurus erat in Ierusalem.

³¹Megdicsőülten jelentek meg, és a haláláról beszélgettek, amelyet Jeruzsálemben kell majd elszenvednie.

³¹akik dicsőségben megjelentek, és beszéltek az ő eltávozásáról, amelyet Jeruzsálemben készült beteljesíteni.

³¹Megdicsőülten jelentek meg és haláláról beszélgettek, amelynek Jeruzsálemben kellett bekövetkeznie.

³¹Kik dicsőségben megjelenvén, beszélnek vala az ő halálát, melyet Jeruzsálemben fog megteljesíteni.

³¹akik dicsőségben jelentek meg, és az ő távozásáról beszélgettek, ami Jeruzsálemben fog beteljesedni.

³²Petrus vero et qui cum illo gravati erant somno; et evigilantes viderunt gloriam eius et duos viros, qui stabant cum illo.

³²Pétert és társait elnyomta az álmom. Amikor fölébredtek, látták dicsőségét és mellette a két férfit.

³²Pétert és a vele lévőket elnyomta az álmom. Amikor felébredtek, látták dicsőségét, és a két férfit, akik ott álltak vele.

³²Pétert és társait elnyomta az álom. Amikor fölébredtek, megpillantották dicsőségét és a mellette álló két férfit.

³²Pétert pedig és a vele lévőket elnyomá az álom; de mikor felébredtek, látták az ő dicsőségét, és ama két férfiút, kik vele állanak vala.

³²Pétert és a vele lévőket elnyomta az álom. Amikor felébredtek, látták dicsőségét, és a két férfit, akik ott álltak vele.

³³Et factum est, cum discederent ab illo, ait Petrus ad Iesum: “ Praeceptor, bonum est nos hic esse; et faciamus tria tabernacula: unum tibi et unum Moysi et unum Eliae ”, nesciens quid diceret.

³³Ezek már épp menni készültek. Péter így szólt Jézushoz: „Mester, jó nekünk itt lenni! Csináljunk három sátrat, neked egyet, Mózesnek egyet és Illésnek egyet!” Nem tudta, hogy mit beszél.

³³És történt, hogy amikor eltávoztak tőle, Péter ezt mondta Jézusnak: »Mester! Jó nekünk itt lenni! Hadd csináljunk három sátrat: neked egyet, Mózesnek egyet és Illésnek egyet!« Nem tudta ugyanis, hogy mit mond.

³³Ezek már távozóban voltak, amikor Péter így szólt Jézushoz: „Mester, jó nekünk itt! Hadd csináljunk három sátrat: neked egyet, Mózesnek egyet és Illésnek egyet.”

³³És lőn, mikor azok eltávoztak ő tőle, monda Péter Jézusnak: Mester, jó nekünk itt lennünk: csináljunk azért három hajlékot, egyet néked, Mózesnek is egyet, és egyet Illésnek; nem tudván mit mond.

³³És történt, hogy amikor eltávoztak tőle, Péter ezt mondta Jézusnak: „Mester, jó nekünk itt lenni! Csináljunk három sátrat: egyet neked, egyet Mózesnek és egyet Illésnek!” Nem tudta, hogy mit beszél.

³⁴Haec autem illo loquente, facta est nubes et obumbravit eos; et timuerunt intransibilibus illis in nubem.

³⁴Miközben ezt mondta, felhő támadt és elborította őket. Félték, amikor a felhőbe jutottak.

³⁴Amíg ezeket mondta, felhő szállt le, és elborította őket. Amint a felhőbe jutottak, félelem fogta el őket.

³⁴Nem tudta ugyanis, mit mondjon. Szavai közben felhő támadt és elborította őket. Nagyon félték, amikor a felhőbe jutottak.

³⁴És mikor ő ezeket mondá, felhő támadt és azokat beárnyékozta; ők pedig megfélemlének, mikor azok bementek a felhőbe.

³⁴Amíg ezeket mondta, felhő szállt le, és beborította őket. Félelem fogta el őket, amikor bementek a felhőbe.

³⁵Et vox facta est de nube dicens: „ Hic est Filius meus electus; ipsum audite ”.

³⁵A felhőből szózat hallatszott: „Ez az én választott Fiam, őt hallgassátok!”

³⁵A felhőből szózat hallatszott: »Ez az én választott Fiam, őt hallgassátok«. (MTörv 18,15; Iz 42,1)

³⁵A felhőből szózat hallatszott: „Ez az én választott Fiam, őt hallgassátok!” Miközben a szózat hangzott, Jézus ismét egyedül maradt.

³⁵És szózat lón a felhőből, mondván: Ez amaz én szerelmes Fiam, őt hallgassátok.

³⁵A felhőből hang szólt: „Ez az én Fiam, a kiválasztott, őt hallgassátok!”

³⁶Et dum fieret vox, inventus est Iesus solus. Et ipsi tacuerunt et nemini dixerunt in illis diebus quidquam ex his, quae viderant.

³⁶Amikor a szózat elhangzott, Jézus egyedül volt. Hallgattak, és senkinek sem mondtak el semmit abból, amit láttak.

³⁶Mikor a szózat elhangzott, Jézus ismét egyedül volt. Ők pedig hallgattak, és senkinek sem szóltak azokban a napokban mindarról, amit láttak.

³⁶Ők azokban a napokban hallgattak és senkinek sem szóltak arról, amit láttak.

³⁶És mikor a szózat lón, találtaték Jézus csak maga. Ők pedig hallgatának, és semmit abból, a mit láttak, senkinek el nem mondanak azokban a napokban.

³⁶Mikor a hang jött, Jézus ismét egyedül volt. Ők pedig hallgattak, és senkinek sem szóltak azokban a napokban mindarról, amit láttak.

1.1.3. Behatárolás

Az evangélista a kereszt mindennapi felvételére és Jézus követésére való buzdítás után (Lk 9,23-27), és a megszállott ifjú megszabadításának elbeszélése előtt (Lk 9,37-42) közli a színeváltozás epizódját, aminek kezdetét az idő és a helyszín meghatározása is világosan jelzi. Így ez a szakasz a Lk 9,28-36 versek között helyezkedik el.

1.1.4. Szószerinti üzenet

Lukács hangsúlyozza azt, hogy

- Jézus áll az epizód középpontjában: ő viszi föl a hegyre a három tanítványt, ő tárja fel dicsőségét, vele beszélget Mózes és Illés, ő róla tesz tanúságot a

mennyei hang. Vagyis Jézus Ura a prófétáknak, az apostoloknak, a teremtett világnak.

- Péter Mesternek nevezve Jézust, elismeri az ő hatalmát, tekintélyét.
- az Atya feltárja azt a titkot, hogy Jézus Krisztus az ő Fia, az ő választott Fia. S a tanítványok egyetlen feladata, hogy mint Mesterüket hallgassák az ő Gyermekeit.
- Jézus személyében, halálában és feltámadásában (kivonulásában) beteljesültek végérvényesen az ószövetségi ígéretek. A Messiás kereszthalálával legyőzte a Sátánt, akinek a hatalmából kivezette, kiszabadította az embert (vö. Lk 9,22.42).
- Jézus tanítványaira is az a ragyogó dicsőség vár, amit felvillant a Mester Péter, Jakab és János előtt.

1.1.5. Kulcsszavak rövid elemzése

ἐξαστράπτω (*ekszasztráptón*): 'villámszerűen felragyog, nagy fénnel felvillan' (Lk 9,29)

Az ószövetségi Szentírásban általában ez a kifejezés egyes mennyei lények leírásában jelenik meg (Ez 1,4.7; Dán 10,6), ami rendkívüliségüket, hatalmukat mutatja. Az Újszövetségben egyedül Lukács alkalmazza ezt a szót, aminek segítségével a mennyei dicsőségét felragyogtató Jézus ruházatát írja le (Lk 9,29). A szó a villám felvillanására utalva Jézus dicsőségének káprázatos szépségét törekszik feltárni, jelezve ezáltal, hogy ő Isten Fia.

ἐξοδον (*ekszodon*): 'kivezető út, kivonulás, elindulás, halál, meghalás, vég' (Lk 9,31)

Az Újszövetségben csupán háromszor jelenik meg ez a szó: a színeváltozás lukácsi epizódjában Jézusra (Lk 9,31), illetve Izrael fiainak kivonulására (Zsid 11,22), végül pedig Péter halálára utalva (2Pét 1,15).

Az evangélisták közül tehát egyedül Lukács használja ezt a kifejezést, s fűzi hozzá Mózes és Illés Jézussal folytatott beszélgetéséhez (Lk 9,31). Az Úr Jézus a dicsőségének felragyogtatása során az ószövetségi törvényt jelképező Mózesrel, és a prófétákat képviselő Illéssel a saját haláláról beszélget. Ezt az evangélista nem csupán eufemisztikus módon kívánja jelölni (vö. 2Pét 1,15), hanem vissza utal ezáltal arra is, hogy az ószövetségi kivonulás nagy eseménye, amely során Mózes által Isten kivezette népét a szolgaság házából: Egyiptomból, és új hazát adott nekik (Kiv 12-18;

MTörv 26,5-9), Jézus Krisztus személyében az egész emberiség számára beteljesült. Hiszen a Messiás az ő kereszthalálával és feltámadásával végérvényesen kivezette az embereket a bűn hatalmából, s bevezette őket az Atya országába. A felhő, az égből jövő hang, a hegy, a villámként ragyogó ruha, a félelem motívumok visszautalnak a Sínai hegyen kötött szövetségre is (Kiv 19), amely bizonyos értelemben előképe volt annak az örök és visszavonhatatlan szövetségnek, amelyet Isten az ő Fiának kereszthalálával kötött meg mindenkivel.

ἐκλελεγμένος (*eklelegmenosz*): 'kiválaszt, választ' (Lk 9,35)

Az esetek többségében (14-szer) a szó azt jelöli az Újszövetségben, hogy Isten, Jézus kiválaszt valakit, valakiket valamilyen szolgálatra, küldetésre: a 12 apostolt, egyes tanítványokat, a zsidó népet, minden embert, a világ szemében erőtleneket és oktalanokat, a szegényeket (Mk 13,20; Lk 6,13; Lk 9,35; Jn 6,70; Jn 13,18; Jn 15,16.19; ApCsel 1,2.24; ApCsel 13,17; ApCsel 15,7; 1Kor 1,27; Ef 1,4; Jak 2,5). Vagyis Isten titka, hogy kit, mire választ ki. A kiválasztásban ugyanakkor az is benne van, hogy a választott személy bátran ráhagyatkozhat arra, aki őt meghívta, mert ő szereti őt, bízik benne.

Egy alkalommal ez a szó arra is utal, hogy egyesek válogatják az első helyeket, akiknek Jézus emiatt egy példabeszédet mond az alázatra buzdítva őket (Lk 14,7). Ugyanakkor ez a kifejezés mutatja Mária bölcs magatartását is, aki a jobbik részt választja Jézus szavait hallgatva (Lk 10,42), illetve azt a tényt, hogy nem az apostolok választották Jézust, hanem a Mester választotta őket (Jn 15,16), végül pedig az egyház közösségének azon cselekedetét, hogy egyeseket kiválasztanak különböző szolgálatokra (ApCsel 6,5; ApCsel 15,22.25). Ezek a szakaszok rávilágítanak arra, hogy az ember akkor tud helyesen választani, ha egységben marad Istennel, ha kéri az ő segítségét.

Végül megállapíthatjuk, hogy ezen igehelyek közül sajátosan kiemelkedik az általunk vizsgált epizód, ahol az Atya az ő Fiát magát választja ki, s róla mint az ő Választottjáról beszél (Lk 9,35). A befejezett melléknévi igenévforma (*Participium perfectum*) ennél a szónál csak itt fordul elő az Újszövetségben, ami arra utal, hogy az Atya választásának a jelenre is hatása van. Jézus, a Fiú öröktől fogva az Atya Választottja, vele örök, szoros és bensőséges szeretet-kapcsolatban van, ami kihat minden kor minden emberének az életére is.

1.2. Kontextuális – kánoni párhuzamok

Párhuzamok Lukács evangéliumán belül

1,12 "Amikor Zakariás meglátta, zavarba jött, és elfogta a félelem."

1,35 "Az angyal ezt válaszolta és mondta neki: „A Szentlélek száll rád, s a Magasságbeli ereje borít be árnyékával. Ezért a születendő Szentet is az Isten Fiának fogják hívni.

2,38 "Ebben az órában is odajött, dicsőítette az Istent, és beszélt róla mindenkinek, aki csak várta Jeruzsálem megváltását."

3,21-22 "Ekkor történt, hogy amikor már az egész nép megkeresztelkedett és Jézus is fölvette a keresztséget, és amikor imádkozott, megnyílt az ég, és a Szentlélek galamb alakjában leszállt rá. Szózat is hallatszott az égből: „Te vagy az én szeretett Fiam, benned telik kedvem."

5,5 "Mester, egész éjszaka fáradoztunk, s nem fogtunk semmit, de a te szavadra, kivetem a hálót" – válaszolta Simon"

5,16 "Ő azonban elvonult a pusztába, és imádkozott."

6,12 "Ezekben a napokban történt, hogy kiment a hegyre imádkozni. Az egész éjszakát Isten imáadásában töltötte."

8,51 "Amikor odaértek a házhoz, nem engedett be senkit, csak Pétert, Jakabot, Jánost, meg a lány apját és anyját."

9,18 "Amikor egyszer egyedül imádkozott, csak tanítványai voltak ott vele, megkérdezte tőlük: „Kinek tartanak engem az emberek?"

9,21 "Rájuk parancsolt, hogy ezt ne mondják el senkinek."

11,1 "Történt egyszer, hogy valahol éppen imádkozott. Amikor befejezte, egyik tanítványa kérte: „Uram, taníts meg minket imádkozni, mint ahogy János is megtanította tanítványait."

22,45 "Aztán abbahagyta az imát, és visszament a tanítványokhoz. Azok közben elaludtak bánatukban."

24,4 "Még fel sem ocsúdtak meglepetésükből, már két férfi jelent meg mellettük ragyogó ruhában."

24,16 "De szemük képtelen volt felismerni."

Szinoptikus és jánosi párhuzamok

Mt 14,23 "Miután hazaküldte, fölment a hegyre, hogy egyedül imádkozzék. Közben besötétedett, s ő ott volt egymagában."

Mt 17,1-9 "Hat nap múlva Jézus maga mellé vette Pétert, Jakabot és testvérét, Jánost, s fölment külön velük egy magas hegyre. Ott elváltozott előttük: arca ragyogott, mint a nap, ruhája pedig olyan fehér lett, hogy vakított, mint a fény. S íme, megjelent nekik Mózes és Illés, és beszélgettek vele. Péter erre így szólt Jézushoz: „Uram, jó itt nekünk! Ha akarod, csinállok ide három sátrat: egyet neked, egyet Mózesnek, egyet pedig Illésnek.” Amíg beszélt, hirtelen fényes felhő borult rájuk, s a felhőből szózat hallatszott: „Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik, őt hallgassátok!” Ennek hallatára a tanítványok arca borultak, s igen megrémültek. Jézus odalépett hozzájuk és megérintette őket: „Keljete fel, ne féljete!” Amikor tekintetüket fölemelték, nem láttak senkit, csak egyedül Jézust. A hegyről lefelé jövet Jézus rájuk parancsolt: „Ne szóljatok a látomásról senkinek, amíg az Emberfia föl nem támad a halálból!”

Mt 26,43 "Amikor visszatért, megint alva találta őket."

Mk 1,35 "Hajnaltájban, amikor még sötét volt, Jézus elindult, és kiment egy elhagyatott helyre imádkozni."

Mk 9,2-10 "Hat nap múlva Jézus maga mellé vette Pétert, Jakabot és Jánost, s csak velük fölment egy magas hegyre. Ott átváltozott előttük. Ruhája olyan ragyogó fehér lett, hogy a földön semmiféle ványoló nem képes így ruhát kifehéríteni. Egyszerre megjelent nekik Illés meg Mózes, és beszélgettek Jézussal. Péter így szólt Jézushoz: „Mester! Olyan jó itt lenni! Hadd verjünk három sátrat: egyet neked, egyet Mózesnek és egyet Illésnek.” Nem is tudta, mit mond, annyira meg voltak ijedve. Ekkor felhő ereszkedett alá, s árnyéka rájuk vetődött. A felhőből szózat hallatszott: „Ez az én szeretett Fiam, őt hallgassátok!” Mire körülnéztek, senkit sem láttak a közelükben, csak Jézust. A hegyről lejövet megparancsolta nekik, hogy ne mondják el senkinek, amit láttak, amíg az Emberfia fel nem támad a halálból. A parancsot megtartották, de maguk közt megvitatták, hogy mit jelenthet: A halálból feltámad."

Jn 1,14 "S az Ige testté lett, és közöttünk élt. Láttuk dicsőségét, az Atya Egyszülöttének dicsőségét, akit kegyelem és igazság tölt be."

Jn 1,34 "Láttam és tanúskodom róla, hogy ő az Isten Fia."

Jn 13,1 "Húsvét ünnepe előtt történt: Jézus tudta, hogy elérkezett az óra, amikor a világból vissza kell térnie az Atyához, mivel szerette övéit, akik a világban maradtak, mindvégig szerette."

Kánoni elemzés (párhuzamok a Szentírás más könyveiben)

Kiv 24,18 "Mózes belépett a felhőbe és fölment a hegyre. Mózes negyven nap és negyven éjjel maradt a hegyen."

MTörv 18,15 "Neked prófétát támaszt az Úr körödből, testvéreid közül, mint engem, őrá hallgassatok."

Iz 42,1 "Nézzétek, a szolgám, akit támogatok, a választottam, akiben kedvem telik. Kiárasztom rá lelkemet, hogy igazságot vigyen a nemzeteknek."

ApCsel 1,10 "Amint merőn nézték, hogyan emelkedik az égbe, egyszerre két férfi termett mellettük fehér ruhába öltözve."

2Pt 1,16-18 "Mert nem kieszelt meséket vettünk alapul, amikor tudtul adtuk nektek Jézus Krisztus hatalmát és eljövetelét, hiszen szemlélői voltunk fenségének. Amikor ugyanis az Atyaisten tiszteletet nyilvánított iránta és megdicsőítette, ez a szózat hallatszott rá vonatkozóan a fölséges dicsőség hazájából: „Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik.” Ezt az égből jövő szózatot mi is hallottuk, amikor ott voltunk vele a szent hegyen."

2. Meditáció – elmélkedés

2.1. Patrisztikus vonal

2.1.2. Catena Aurea

E heti szakaszunkkal kapcsolatosan az egyházatyák a következő megjegyzéseket, magyarázatokat tették:

Tiszteletreméltó Béda:

„E beszéde után mintegy nyolc napra történt, hogy kiválasztotta Pétert, Jánost és Jakabot, és fölment velük a hegyre imádkozni.”

Felment a hegyre, hogy imádkozzék, és színeváltozottá váljék, azért hogy megmutassa, hogy azok, akik a feltámadás gyümölcsét várják, és pompájában óhajtják látni a királyt, azoknak szellemben a magasságokban kell lakozniuk, és magukat az állhatatos imádságnak kell szentelniük.

„Míg imádkozott, külseje teljesen átváltozott, ruhája fehér lett és ragyogó.”

Alexandriai Szent Cirill: Nem úgy, mintha testének emberi alakja elváltozott volna, hanem úgy, mintha egy sugárzó pompa terítettett volna reá.

„Miközben ezt mondta, felhő támadt és elborította őket. Félték, amikor a felhőbe jutottak.”

Origenész: Ezt a dicsőséget nem tudják a tanítványok elviselni. Leborultak, megalázkodván Isten hatalmas jobbja alatt, és félték, mert tudták mit mondott Mózes: „De arcomat nem láthatod, mert nem láthat engem ember úgy, hogy életben maradjon.” (Kiv 33,20)

Felhasznált irodalom:

Thomas von Aquin (Aquinói Szent Tamás): Goldene Kette oder fortlaufende, ganz aus den Stellen der Kirchenväter und Kirchenschriftsteller bestehende und kunstvoll verbundene Auslegung der vier Evangelien; übers. von Johannes N. Oischinger, 7 Bde., Regensburg 1881-1883

<http://www.catena-aurea.de/ljcu2.html> (letöltés dátuma: 2019. 03. 13.)

2.2. Tanítóhivatali vonal

2.2.1. Katolikus Egyház Katekizmusa

AZ ORSZÁG ELŐVÉTELEZÉSE: A SZÍNEVÁLTOZÁS

554. Attól a naptól fogva, amikor Péter megvallotta, hogy Jézus a Krisztus, az élő Isten Fia, a Mester „magyarázni kezdte tanítványainak: Jeruzsálemben kell mennie, (...) sokat kell szenvednie, megölik, de harmadnapon föl fog támadni” (Mt 16,21). Péter visszautasítja ezt a bejelentést (vö. Mt 16,22-23); a többiek sem tudták fölfogni (vö. Mt 17,23; Lk 9,45). Ebben az összefüggésben áll Jézus színeváltozásának titokzatos eseménye (vö. Mt 17,1-8; és párh.; 2Pt 1,16-18), egy magas hegyen három kiválasztott tanú: Péter, Jakab és János előtt. Jézus arca és ruhája ragyogó fényessé vált; megjelent Illés és Mózes, és beszélgettek vele, „elmondták kivonulását, melyet majd Jeruzsálemben fog beteljesíteni” (Lk 9,31). Felhő árnyékolta be őket, és egy hang az égből mondta: „Ez az én választott Fiam, őt hallgassátok” (Lk 9,35).

555. Jézus egy pillanatra megmutatta isteni dicsőségét, megerősítvén így Péter hitvallását. Azt is megmutatta: Jeruzsálemben el kell szenvednie a kereszten a halált, hogy bemehessen „dicsőségébe” (Lk 24,26). Mózes és Illés a hegyen látták Isten dicsőségét; a Törvény és a Próféta megjövendölték a Messiás szenvedéseit (vö. Lk 24,27). Jézus szenvedése az Atya akarata; a Fiú Isten szolgájaként cselekszik (vö. Iz 42,1); a felhő a Szentlélek jelenlétének jele: „Az egész Szentháromság megjelent: az Atya a hangban, a Fiú az emberben, a Szentlélek a fényes felhőben” (Aquinói Szent Tamás: Summa Theologiae III, 45, 4, ad 2.):

„Te színedben elváltoztál a hegyen, s amennyire képesek voltak rá, tanítványaid látták dicsőségedet, Krisztus Istenünk, hogy ha majd keresztre feszítve látnak, megértsék, hogy szenvedésed önkéntes volt; és hirdessék a világnak, hogy te valóban az Atya ragyogása vagy.” (Bizánci liturgia, Kontakion a Színeváltozás ünnepén: Ménaia tou holou eniautou, 6. köt. Róma, 1901, 341.)

556. A nyilvános élet küszöbén: a keresztség, a húsvét küszöbén: a színeváltozás. Jézus keresztsége „föltárta az első újjászületés misztériumát”: keresztségünket; a színeváltozás „a második újjászületés szakramentuma”: föltámadásunk (Aquinói Szent Tamás: Summa Theologiae III, 45, 4 ad 2.). Már most részesedünk az Úr föltámadásában a Szentlélek által, aki Krisztus Testének szentségeiben működik. A színeváltozás megízlelteti velünk Krisztus dicsőséges eljövételét, „aki átalakítja gyarló testünket, hogy hasonlónak tegye megdicsőült testéhez” (Fil 3,21). De a

színeváltozás azt is mondja, hogy „sok szorongatáson át (...) kell bejutnunk Isten országába” (ApCsel 14,22):

„Ezt Péter még nem értette akkor, amikor Krisztussal akart a hegyen élni (vö. Lk 9,33). Ezt az életet, Péter, a halála utáni időre tartotta fönn. Most pedig ő maga mondja: Jöjj le a hegyről, hogy a földön fáradozzál, a földön szolgálj, a földön megvessenek és keresztre feszítsenek. Lejön az élet, hogy megöljék; lejön a kenyér, hogy éhes legyen; lejön az út, hogy útközben elfáradjon; lejön a forrás, hogy szomjazzon - te pedig vonakodsz a fáradságtól?” (Szent Ágoston: Sermo 78, 6: PL 38, 492-493.)

568. Krisztus színeváltozásának célja, hogy az apostolok hitét a szenvedéssel kapcsolatban megerősítse: a fölmenetel a „magas hegyre” a Kálváriára való fölmenetelt készíti elő. Krisztus, az Egyház feje kinyilvánítja azt, amit teste tartalmaz, s ami a szentségekben tükröződik: „a dicsőség reményét” (Kol 1,27). (Vö. Nagy Szent Leó: Sermo, 51, 3; CCL 138A, 298-299 /PL 54, 310/)

2.2.2. Pápai gondolatok

Szent II. János Pál pápa: *Vita Consecrata*

Lk 9,31

A Tábor hegyétől a Kálváriáig

23. A dicsőségesen ragyogó színeváltozás előkészítette a Kálvária nem kevésbé dicsőséges tragédiáját. Péter, Jakab és János látják az Úr Jézust Mózes és Illés társaságában, akikkel – Lukács evangélista szerint – „élete végéről beszél, aminek Jeruzsálemben kell beteljesülnie” (9,31). A tanítványok szeme tehát Jézusra irányul, aki a keresztre gondol (vö. Lk 9,43–45). Ott fog véglegesen megnyilvánulni az Atya és minden ember iránti szűzi szeretete; ott éri el a teljes kiüresítést szegénysége; ott teljesedik be engedelmissége az élet odaadásával.

A tanítványok, férfiak és nők, arra kapnak meghívást, hogy szemléljék a fölmagasztalt Jézust a kereszten, ahol „a csendből kilépő Ige”¹ a maga hallgatásában és magányában prófétai módon állítja, hogy Isten abszolút módon minden teremtmény fölött áll, testében legyőzi bűneinket, magához vonz minden férfit és minden nőt, és mindenkit megajándékoz a föltámadás új életével (vö. Jn 12,32;

¹ Funk II:237. (Antiochiai Szent Ignác: A magnéziaiakhoz írt levél 8,2.)

19,34.37). A megfeszített Krisztust szemléléséből merít új erőt minden hivatás; belőle a Szentlélek ajándékozása által fakad minden ajándék, s főleg az Istennek szentelt élet ajándéka.

Jézus anyja, Mária után János, a szeretett tanítvány – a tanú, aki Máriával együtt ott áll a keresztnél – kapja meg ezt a kegyelmi ajándékot (vö. *Jn 19, 26–27*). A teljes önátadás döntése az isteni szeretet gyümölcse benne, mely körülveszi, fölemeli őt és betölti szívét. Mária mellett János az első azon férfiak és nők megszámlálhatatlan sokaságában, akiket az Egyház történetének kezdetétől a végéig megragad Isten szeretete, és érzik a hívást, hogy a föláldozott, de élő Bárányt kövessék, bárhova megy (vö. *Jel 14, 1–4*).²

Lk 9,31

„Keljete föl, ne féljete!”: megújított bizalom

40. „Jézus odalépett hozzájuk és megérintette őket:

Keljete föl, ne féljete!” (*Mt 17,7*) Mint a színeváltozáskor a három apostol, úgy az Istennek szentelt személyek is tapasztalatból tudják, hogy életüket nem mindig izzítja föl az az érezhető buzgóság, melyből a kiáltás fakad: „Jó nekünk itt lenni!” (*Mt 17,4*) Életük azonban mindig egy Krisztus kezétől „megérintett” élet, melyet az Ő hangja kelteget és kegyelme támogat.

„Keljete föl, ne féljete!” A Mester e bátorítása magától értetődően minden kereszténynek szól. De még inkább szól azoknak, akik arra hivatottak, hogy „mindent elhagyjanak”, s ennek következtében Krisztusért „mindent szemétnek tartsanak”. Ez egész különlegesen érvényes olyan alkalmakkor, amikor valaki a Mesterrel lejön a „hegyről”, hogy elinduljon a Táborról a Kálváriára vezető úton.

Amikor Lukács elbeszéli, hogy Mózes és Illés Krisztussal az Ő húsvéti misztériumáról beszélgettek, szándékosan és jelentőségteljesen használja a „vég” (*exodosz*) kifejezést: „a végéről beszéltek, melyet Jeruzsálemben kellett beteljesítenie” (9,31). A „vég” a kinyilatkoztatás alapfogalma, melyre az egész üdvtörténet hivatkozik és kifejezi a húsvéti misztérium mélységes értelmét. A „vég” az Istennek szentelt élet spiritualitása számára különösen fontos téma, mely jól kiemeli ennek az életnek a jelentését. Kikerülhetetlenül magában foglalja mindazt, ami a *kereszt misztériumához* tartozik. Ám ha ezt a „véghez vezető utat” a Tábor hegyének távlatából nézzük, úgy jelenik meg, mint két fényforrást összekötő út: egyik

² vö. 3. javaslat

végpontján a színeváltozás elmúló fényessége, a másikon a föltámadás végleges fényessége áll.

Az Istennek szentelt életre szóló meghívás – az egész keresztény élet szemszögéből nézve – minden lemondása és próbatétele ellenére, sőt épp ezek miatt a „fény” útja, mely fölött a Megváltó szeme virraszt: „Keljetek föl, ne féljete!”

XVI. Benedek pápa: Verbum Domini

vö. Lk 9,29

Az Atyaisten a Szó eredete és forrása

20. A kinyilatkoztatás rendjének kezdete és eredete az Atyaistenben van. Az Ő szava „teremtette az eget és szája lehelete minden seregüket” (Zsolt 33,6). Ő az, aki „fölragyogtatja Isten dicsőségének ismeretét Krisztus arcán” (2 Kor 4,6; vö. Mt 16,17; Lk 9,29). A Fiúban, „a testté lett Logoszban” (Jn 1,14), aki azért jött, hogy megtegye annak akaratát, aki őt küldte (vö. Jn 4,34), Isten, a kinyilatkoztatás forrása Atyaként mutatkozik meg, és véghezviszi az ember isteni nevelését, melyet megkezdett a próféták szavaival, és a teremtésben tett csodákkal, s az Ő népe és az emberiség történelmében. Az Atyaisten kinyilatkoztatásának a csúcsát a Fiú kínálja fel a Vigasztaló ajándékozásával (vö. Jn 14,16), aki az Atyának és a Fiúnak a Lelke, és aki „bevezet a teljes igazságba” (Jn 16,13).

Így történt, hogy Isten minden ígérete „igen”-né válik Jézus Krisztusban (vö. 2Kor 1,20). Így válik lehetővé az ember számára, hogy végigjárja az Atyához vezető utat (vö. Jn 14,6), hogy „végül Isten legyen minden mindenben” (1Kor 15,28).

2.3. Liturgikus vonal

2.3.1. Az evangéliumi szakasz kapcsolódási pontjai a szentmise szertartásának egyéb szövegeivel

A mai *evangélium* (Lk 9,28b-36) Jézus színeváltozását beszéli el. Az atyai szózat mögött egyrészt a Jézus keresztségekor hangzó szavakhoz hasonlóan az Úr Szolgájáról szóló ének (Iz 42,1) áll, valamint itt a színeváltozás alkalmával a deuterónómium szövege is felismerhető (MTörv 18,15).³ Hangsúlyos motívum az Úr arcának megpillantása, s ennek kapcsán a boldogító színelátás jövőbeli tapasztalata, mely e szakasz elbeszélésében mintegy elővételezve jelenik meg.

Jézus átváltozott, ragyogó arcának képéhez kapcsolódik a *kezdőének* (Zsolt 26,8-9): „Keressétek az ő arcát!” A te arcodat keresem, Uram. Ne rejtsd el előlem arcodat!”. A mennyei dicsőség elővételezéséhez, valamint Jézus szavának hallgatásához kapcsolódik a *kezdő könyörgés*: „Istenünk, te megparancsoltad nekünk, hogy hallgassunk szeretett Fiadra. Táplálj minket szent igéddel, hogy megtisztult lélekkel, örvendezve szemléljük majd dicsőségedet”.

A *szentlecke* (Ter 15,5-12.17-18) ez alkalommal talán kevésbé direkt módon kapcsolódik az evangéliumhoz, de felfedezhetünk benne több kapcsolódási pontot és párhuzamot: a csillagos égre való feltekintés elbeszélése hangulatában némileg egybecseng a színeváltozás hegyi tapasztalattal. Ábrahámra álmában félelmetes sötétség száll – az apostolok elalszanak a hegyen, majd felhő száll rájuk, melyben félelem támad köztük. Mindkét elbeszélés valamiképp az Istennel való találkozás tapasztalatát próbálja szavakba önteni, mely a szövegek alapján egyszerre kelt félelmet és csodálatot a befogadóban.

A *válaszos zsoltár* (Zsolt 26,1.7-8.9abc.13-14) szavaiból már a kezdőénekben is hallhattunk. E zsoltár teljes egészében az Úr arcának kereséséről szól: „Az Úr az én világosságom, és ő az én üdvösségem... Szívem rólad mondta: »Keressétek az ő arcát!« A te arcodat keresem, Uram, ne rejtsd el előlem arcodat”. Az ószövetségi szövegben álló héber פָּנִים [paním] nem csupán az arcot, hanem ez esetben az Úr színét, önmagát, úgy amint van, jelenti. Jézusban a hegyen pedig az a mennyei tapasztalat mutatkozik meg, mint egy előzetesen, mely során az Istent a maga valójában láthatjuk meg az örök, megdicsőült boldogság állapotában.

³ Iz 42,1: Íme, az én szolgám, akit támogatok, választottam, akiben kedvemem találok.

Ráadtam lelkemet,
igazságot visz majd a nemzeteknek.

MTörv 18,15: „Prófétát támaszt neked az Úr, a te Istened a te saját nemzetségedből s a te testvéreid közül, úgy, mint engem: arra hallgass”.

A *szentlecke* (Fil 3,17-4,1) ehhez a várakozáshoz kapcsolódóan erősíti meg olvasóit a feltámadt test kapcsán: „Ő azzal az erővel, amellyel mindent hatalma alá vethet, átalakítja gyarló testünket, és hasonlóvá teszi megdicsőült testéhez”.

Az egyetemes könyörgéseket felvezető papi ima és az első könyörgés a templomokban átélhető tapasztalatokkal hozza összefüggésbe az evangéliumi szöveget: „Kérjük, testvéreim, mennyei Atyánkat, hogy templomainkban gyakran átéljük a Tábor-hegyen megdicsőült Krisztus vigasztaló közelségét!”; „Add, Urunk, hogy templomaidból sugározzék áldás és kegyelem az egész világra!”. A papi záró fohász pedig elsősorban az Isten közelségének témája kapcsán fogalmaz a következőképp: „Mindenható, örök Isten! Örvendeztesd meg lelkünket közelséged vigasztaló tudatával! Add, hogy hozzád mindhalálig hűségesek maradjunk, és az istenlátás örök boldogságában is részünk legyen!”.

A Krisztus színeváltozásáról szóló prefáció a feltámadás gondolatát állítja a középpontba: „Ő tanítványainak saját halálát előre megmondta, – a szent hegyen megmutatta nekik dicsőségének fényét. Így világossá tette számunkra, amit a törvény és a próféták tanúsága hirdet, hogy szenvedésére a feltámadás örök fénye virrad.” Az áldozási ének az evangélium Mátéi párhuzamából idéz: „Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik, őt hallgassátok!” (Mt 17,5). Ugyanezt a mondatot ismétli az *evangélium előtti vers* (2Pét 1,17) is, Péter második leveléből: „A fényes felhőből az Atya szózata hallatszott: »Ez az én szeretett Fiam, őt hallgassátok! Majd az áldozás utáni könyörgés az Oltáriszentség misztériumával kapcsolja össze a hallott elbeszélést, a mennyei dicsőség előzetes megízlelése kapcsán: „Dicsőséges szent testedet és véredet magunkhoz véve hálát adunk neked, Urunk, mert már itt a földön mennyei ajándékaidban részesítesz minket.”.

2.3.2. Liturgikus énekek

A *Graduale Hungaricum* című gyűjtemény, amit a Premontrei Rend Gödöllői Kanóniája adott ki 2007-ben, a következő számú éneket hozza Nagyböjt 2. vasárnapjára:

93

2.4. Pedagógiai vonal

2.4.1. Evangélium témáját feldolgozó versek

„Mester, jó nekünk itt lenni!” (Lk 9,33)

Kalina Valéria - Jézus segíts

Jézusom kérlek, segíts testvéremen,
Hogy téves álmából felébredjen!
Kérlek, gyógyítsd meg eltévedt szellemét!
Vezesd jó útra, fogjad meg kezét!

Kérlek Jézusom, segíts testvéremen,
Hogy szívében ne legyen félelem!
Gyógyítsd meg szemét, hogy meglásson Téged!
Áldd meg életét, ölelje fényed!

Jézusom kérlek, segíts testvéremen,
Hogy túljusson a szenvedéséken,
Hogy ne ölje meg lelkét a fájdalom!
Remény vezesse túl a bánaton!

Jézusom kérlek, segíts testvéremen!
Utadon haladjon az életben.
Vigyázzad szívét és őrizzed álmát,
Kérlek Téged, hogy vezessed vágyát!

Kérlek Jézusom, segíts testvéremen,
Aki már nincs e földi tereken;#8230;
Emeld fel Magadhoz szegény Szellemét!
Fényed vezesse örök életét!

Forrás: <http://www.jezusutjan.eoldal.hu/cikkek/versek.html>

„Ez az én választott Fiam, őt hallgassátok.” (Lk 9,36)

Molnár B. Antal - Csendes percek

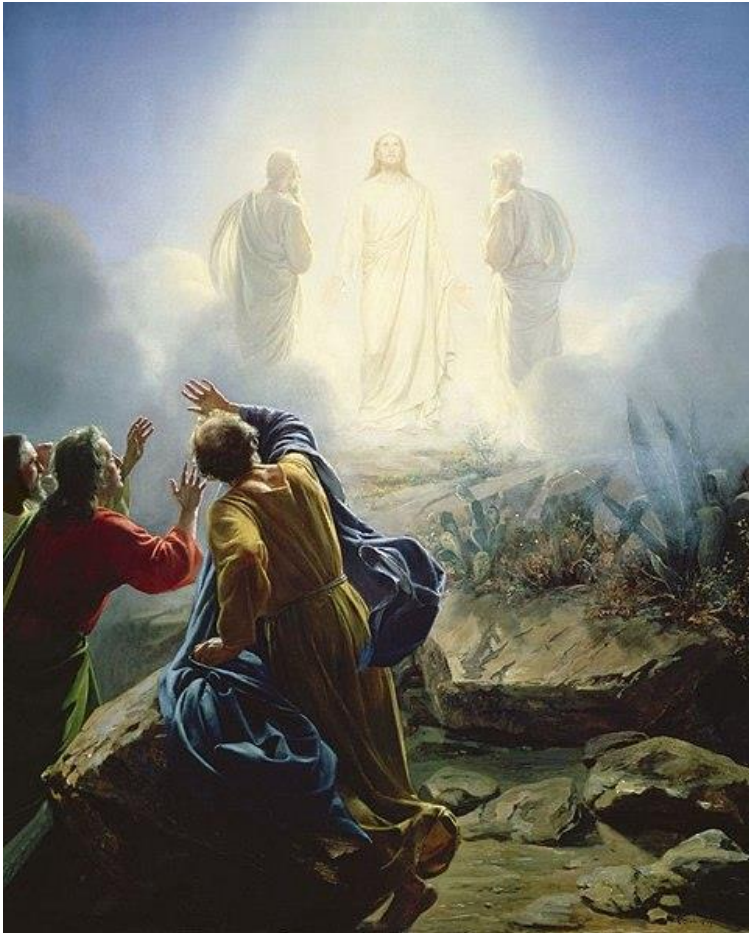

Az első szó reggel Tiéd legyen,
mielőtt bárki szólna.
Előkerül az öreg Biblia,
mennyei világodnak rádiója.
Kanyarodnak fekete sorok
s felragyog bennük fénylő üzenet.
Uram, hozzám szólsz s szívem közepébe
mint röntgensugár, hatol be szemed.
Hogy általában mindent tud az Isten:
gyermek-hittankönyvbe benne van.
Térdem remeg, beleborzong a lelkem:
„Ennyire mindent? Ilyen pontosan?”
Elvesztem hát! Ez elviselhetetlen,
vesébe látó isteni tekintet . . .
„De minden bűntől - hirdeti a Könyv -
Jézus vére megtisztított minket!”
És térdre hullva imádkozhatom,
bűnvallás, kérés mint felszínre törhet,
és hála, hála mindig, mindenért!
- Megnyitják a zörgetőnek . . .
Pár perc pereg le mozdulatlanul.
Csodálván mondom, micsoda az ember!
Bejárja örökkévalóság tájait,
találkozik a Végtelennel
bűnös szíve - a Kegyelemmel . . .

Forrás: <http://www.jezusutjan.eoldal.hu/cikkek/versek.html>

Kép forrása: <https://infaustus.wordpress.com/2015/12/17/hogyan-teheto-elvezetesebbe-a-bibliaolvasas/>

2.4.3. Evangéliumhoz kapcsolódó festmény

Carl Bloch: Színeváltozás, 19. sz.

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Transfiguration_bloch.jpg

2.4. Kérdések az evangéliumhoz

- Jézus Krisztus az életem középpontjában áll?
- Kész vagyok-e felmenni Jézussal a hegyre imádkozni?

3. Oratio – imádság

A szentmise első könyörgése

Istenünk, te megparancsoltad nekünk, hogy hallgassunk szeretett Fiadra. Táplálj minket szent igéddel, hogy megtisztult lélekkel, örvendezve szemléljük majd dicsőségedet. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön örökké.

Evangéliumhoz kapcsolódó fohász

Mennyei Atyám, Jézus nevében kérlek, küldd el Szentlelkedet, hogy készségesen és hűségesen hallgassam Szent Fiadat, aki mindannyiunkat elvezet az örök dicsőség és boldogság hazájába! Ámen.

4. Contemplatio – szemlélődés

Fotó az evangéliumi szakaszhoz

Whispering Peaks Photography

<https://fineartamerica.com/featured/storms-and-sun-rays-whispering-peaks-photography.html>

5. **Condivisio – megosztás**

Örömhír megfogalmazása: Nekem ebben a szakaszban az az örömhírem, hogy...

- Isten nekem is mondja, hogy a választottja vagyok! Jézus számomra is az örök élet, és az igazi megdicsőülés felé tartó „kivezető út”. Rábízhatom magamat.
- Mikor megtapasztalom Isten jelenlétét, semmi másra nem vágyom, csak hogy Vele maradhassak.

6. **Actio, operatio – tettekre váltás**

Tanúságtétel megfogalmazása: Az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy...

- Hallgassam Jézust, ő legyen az egyetlen Mesterem!
- Igyekezsek az imában valóban jelen lenni, még ha el is kalandozom, vagy netán elalszom közben, legyen erőm újra és újra visszatérni Őhozá.